

VEWIN

**AANLEG VAN
DRINKWATERINSTALLATIES
Afsluit- en aftapmogelijkheden**

DATUM: JAN. 2002

Auteursrechten voorbehouden

Met betrekking tot de afsluit- en aftapmogelijkheden is in artikel 3.3 van NEN 1006 het volgende gesteld:

- 3.3.1** *Indien de hoofdkraan in de aansluiting zich buitenshuis bevindt, dient zo kort mogelijk na de intrede van de binnenleiding in het gebouw in die leiding een afsluiter te zijn aangebracht.*
- 3.3.2** *Een afsluiter dient te zijn aangebracht aan het begin van de leidingen naar:*
- a. bijgebouwen;*
  - b. delen van een drinkwaterinstallatie die kunnen bevriezen;*
  - c. weinig gebruikte tappunten.*
- Deze leidingen dienen elk afzonderlijk te kunnen worden afgetapt.*
- 3.3.3** *Bij aanwezigheid van een meetinrichting, keerklep of begrenzer in de aansluiting, dient aan het begin van de binnenleiding een afsluiter te zijn aangebracht als:*
- a. de binnenmiddellijn van de binnenleiding groter of gelijk aan 25 mm is;*
  - b. de genoemde apparatuur in een meterkast is geplaatst;*
  - c. bij verwisseling van de genoemde apparatuur wateroverlast kan ontstaan.*
- 3.3.4** *Leidingen in gebouwen moeten zo zijn gelegd, dat ledigen ervan mogelijk is.*
- 3.3.5** *In gebouwen met meer dan één woon- of bedrijfseenheid dient de watertoevoer in iedere eenheid te kunnen worden afgesloten en dient de drinkwaterinstallatie daarin te kunnen worden afgetapt.*

1. Titels van de vermelde en te raadplegen normen

NEN 1006 Algemene voorschriften voor drinkwaterinstallaties

2. Algemeen

- 2.1** Het afsluiten en ledigen van leidingen heeft tot doel het buiten gebruik stellen van de drinkwaterinstallatie of een gedeelte daarvan in verband met bevroeringsgevaar, herstelwerkzaamheden, onderhoud of het tijdelijk buiten gebruik stellen van een gebouw.
- 2.2** Het is niet altijd noodzakelijk om voor het ledigen van de installatie, deze te voorzien van een aftappunt op het laagste punt. De installatie kan door middel van olievrije perslucht worden geleidigd via een hoger gelegen aftapmogelijkheid. Voorbeelden hiervan kunnen zijn in beton gelegde leidingen, systeembouwelementen en lange ondergrondse leidingen.

3. Bereikbaarheid

Afsluiters en/of aftapkranen moeten zodanig zijn gemonteerd, dat bediening alsmede vervanging of reparatie daarvan, op eenvoudige wijze mogelijk is.

Bij plaatsing in kruipruimten of in verlaagde plafonds wordt eenvoudige bediening mogelijk geacht, indien de afsluiter en/of aftapkraan binnen handbereik vanaf een kruipluik of uitneembaar plafonddeel is aangebracht (zie WB 3.4).

4. Plaats van de aftapkraan

Een aftapkraan moet op een zodanige plaats zijn gemonteerd, dat het water, dat bij het aftappen vrijkomt, kan worden opgevangen of afgevoerd zonder hinder te veroorzaken.

VERVALEN

Met betrekking tot de aanleg van leidingen in gebouwen is in artikel 3.4 van NEN 1006 (AVWI-2002) het volgende gesteld:

- 3.4.1 *Bij doorvoeringen van leidingen door vloeren en wanden van steenachtig materiaal, bij aanleg van leidingen op ontoegankelijke (moeilijk bereikbare) plaatsen en bij aanleg van leidingen op plaatsen waar gevaar bestaat voor mechanische beschadigingen, moeten voor het doel geschikte mantelbuizen zijn toegepast. Bij doorvoeringen van leidingen door waterdichte vloeren of wanden moet de mantelbuis waterdicht in de vloer of wand zijn aangebracht en boven de vloer uitsteken. Geveldoorvoeringen moeten waterdicht zijn uitgevoerd.*
- 3.4.2 *Leidingen mogen in kruipruimten, leidinggoten, leidingkokers, leidingschachten, verlaagde plafonds e.d. zijn aangebracht, indien reparatie en/of vervanging redelijkerwijze mogelijk is.*
- 3.4.3 *In wanden, vloeren en plafonds mogen leidingen zijn weggewerkt als:*
- zij liggen in het perceel waarvoor zij dienen;*
  - gebruikers van andere percelen of andere woningen daar geen overlast van ondervinden.*
- 3.4.4 *Dode einden (leidingdelen waar benedenstrooms geen tappunt aanwezig is) zijn niet toegelaten.*

1. Titel van de vermelde norm

NEN 1006 Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties (AVWI-2002)

2. Definities

2.1 **Mantelbuis:** Een buis waarin achteraf een watervoerende leiding kan worden aangebracht.

Een mantelbuis moet tenminste:

- chemisch bestendig zijn tegen het omringende milieu;
- mechanisch bestand zijn tegen de daarop werkende krachten.

2.2 **Ommantelde buis:** Een buis die fabrieksmatig is bekleed, of van een (geribde) beschermbuis is voorzien.

3 Leidingen in wanden, vloeren en plafonds

3.1 Drink- en huishoudwaterleidingen, met inbegrip van verbindingen en aftakkingen, mogen in wanden, vloeren en plafonds van beton (ingestort) of steenachtig materiaal worden weggewerkt, mits het

materiaal van de bouwkundige constructie het materiaal van de leidingen niet aantast.

- 3.2 Warmtapwaterleidingen, met inbegrip van verbindingen en aftakkingen, mogen in wanden, vloeren en plafonds van beton (ingestort) of steenachtig materiaal worden weggewerkt mits de leidingen van een ommanteling zijn voorzien. Bij kunststof buizen is dit niet altijd nodig, de aanwijzingen van de fabrikant moeten worden gevolgd.
- 3.3 Wanneer fabrieksmatig ommantelde buis wordt toegepast, moet deze volgens de voorschriften van de fabrikant worden aangebracht.
4. **Leidingen in ruimten**
- 4.1 **Algemeen**
Met betrekking tot de bevestiging en ondersteuning van leidingen wordt verwezen naar WB 3.6 en met betrekking tot beschermingen van leidingen naar WB 2.5.
- 4.2 **Leidingen in ontoegankelijke ruimten**
Leidingen in ontoegankelijke ruimten moeten worden aangelegd in een mantelbuis, zodat vervanging mogelijk is en eventuele lekkage via deze mantelbuis wordt gesignaleerd.
- 4.3 **Leidingen in kruipruimten, leidinggoten, leidingkokers en verlaagde plafonds**
- 4.3.1 **Leidingen in kruipruimten**
In kruipruimten mogen leidingen worden aangebracht onder de voorwaarden dat:
- de kruipruimte blijvend toegankelijk is voor inspectie (onderhoud en vervanging door middel van een toegangsopening met afmetingen van ten minste 0,8 x 0,5 m volgens het Bouwbesluit);
  - de vrije hoogte van de kruipruimte tenminste 0,7 m is (de kruipruimte moet vrij zijn van obstakels en goed worden geventileerd);
  - de leidingen zonodig tegen aantasting worden beschermd;
  - er geen kans op bevrozing van de leidingen bestaat. In verband hiermee mogen onder geïsoleerde vloeren alleen leidingen worden gelegd als de leidingen tenminste 50 mm boven de bovenkant van de ventilatie-openingen, of minimaal op een meter afstand van de ventilatie-openingen zijn aangebracht.
- 4.3.2 **Leidingen in leidinggoten**
Leidingen mogen in leidinggoten worden aangebracht, als deze door toepassing van demontabele vloerplaten of panelen bereikbaar zijn voor inspectie, onderhoud en vervanging.

4.3.3 Leidingen in leidingkokers

Leidingen mogen in leidingkokers worden aangebracht als inspectie onderhoud en vervanging mogelijk is.

4.3.4 Leidingen in leidingschachten

Leidingen mogen in leidingschachten worden aangebracht als deze ten behoeve van inspectie onderhoud en vervanging, bereikbaar en/of betreedbaar zijn door middel van deuren of demontabele panelen.

4.3.5 Leidingen in verlaagde plafonds

Leidingen mogen in verlaagde plafonds worden aangebracht als inspectie, onderhoud en vervanging mogelijk is.

5. Leidingdoorvoeringen**5.1 Algemeen**

Bij leidingdoorvoeringen, aanleg op ontoegankelijke plaatsen en op plaatsen waar mechanische beschadiging mogelijk is, moet de leiding overeenkomstig WB 2.5 worden beschermd.

5.2 Vloer- en muurdoorvoeringen

- a. Bij doorvoeringen van leidingen moet gebruik worden gemaakt van mantelbuizen of ommantelde buizen;
- b. de doorgevoerde leiding mag niet kunnen worden beschadigd of aangetast;
- c. bij een waterdichte doorvoering moet ook de mantelbuis, respectievelijk de ommantelde buis, waterdicht zijn opgenomen;
- d. bij een doorvoering door een vloer of een wand met speciale functie (bijvoorbeeld een brandwerende) moet rekening worden gehouden met ter plaatse geldende eisen;

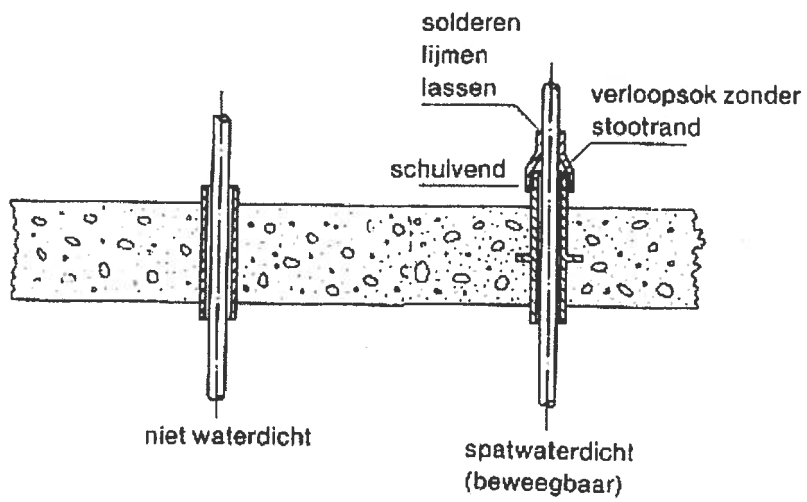
Voor uitvoeringen van doorvoeringen zijn in 7 diverse voorbeelden aangegeven.

6. Dode einden

Dode einden zijn in de leidingwaterinstallatie niet toegestaan, zie WB 3.1.

7. Voorbeelden van vloer- en muurdoorvoeringen

7.1 Vloerdoorvoeringen

7.2 Waterdichte muurdoorvoeringen

